

Sapientia specialiter habitavit, cum in illo cælitus atque divinitus conceptus est, nec non ex illo speciosissimum coagmentavit sibi corpus. Sed æterna Sapientia quæ principium et finem, introitum et exitum, vitam et mortem fortiterque suaviterque disponit, in demortuo Deiparentis corpore specialiter habitaret oportuit, ne corpus laberetur in putredinem, quemadmodum ipsa disposuit, ne anima laberetur in culpam; et ut Virginis corpus cum æterna Sapientia foret in cælo, quemadmodum ista cum corpore Virginis fuit in terra.

2. Deus creavit hominem inextirminabilem (1), scilicet incorruptibilem quoad corpus, ut explicant exegetæ omnes, dummodo tamen non fuisset Dei mandata transgressus; quapropter in cap. ii Geneseos habetur: *In quocumque die comederis ex eo, morte morieris*, et ut Symmachus verit: *mortalis eris*. Virgo autem Maria Dei Parrens nulla fuit Dei mandata transgressa: igitur Deus et inextirminabilem seu incorruptibilem creavit Deiparam Virginem, et hac prærogativa non caruit ista, quum nullatenus originali justitia caruerit. *Invidia autem diaboli mors introivit in orbem terrarum* (2). Verum, qualiter serpentinum caput conterere Virgo Maria poterat, si moriens et in morte jam remanens, illius trisulca lingua morderetur? antiquus namque coluber seu diabolus mortem nobis intulit. Quare, velut Christus moriens et resurgens, de illo triumphavit; sic Virgo Maria quæ Christo data fuit individua comes,

(1) Sap. ii, 23.
(3) Ibid. cap. ix, 15.

(2) Ibid. vers. 21.

moriens et resurgens, viperinam superbiā et invidiam conterere virginea planta debebat.

3. *Corpus quod corrumpitur, aggravat animam* (3). Unde divus Gregorius: «Ipse quotidianus,» ait, «defectus corruptionis quid est aliud, quam quædam prolixitas mortis? Quaque die morimur, ut ita dicam, eo quod pars vitæ nostræ quotidie demitur. Vere proinde *corpus quod corrumpitur, aggravat animam*. Porro neque decebat, animam tantæ Virginis aggravari, neque vitæ parentem sensim pedentimque vitam ipsam amittere. Non amittit utique vitam qui cum ipso vitæ fonte conjungitur. Unde, si retro licuit aliquando reverti, cum Veritate dicimus: *Incorrumpit facit esse proximum Deo* (5). Cum autem Virgo Deipara fines Divinitatis attingat, ita, ut sub Deo reperiatur, prout loquitur Aquinas; inde sequitur, Virginem Mariam ob tantam cum Deo necessitudinem haudquaquam in ejus corpore potuisse corrumpi.

4. *In veste poderis, quam habebat* (Aaron), *totus erat orbis terrarum* (6); color enim hyacinthinus sive cælestis cælum ipsum et aerem, linum tellurem, purpura mare, coccinum ignem figurabat. Virginei corporis typum gessit hæc pontificia vestis: ipsum namque non *microcosmos* sed potius *megacosmos*, magnus nempe mundus, vocari congrue potest. Ratio patet. Ille qui nusquam in mundo capitul, in Mariano pectore clausus, natura mirante, visus est. Hoc Pontificis aspectu ira Dei juxta mulcetur, mors

(4) Homil. 27 in Evangelia.

(5) Sap. vi, 20.
(6) Ibid. xviii, 21.

vorax aufugit: *His autem cessit, qui exterminabat, et hæc extimuit*. Ad eumdem prope modum contra Virginem Deiparam mors voraci dente minax statim ire retro cogitur, et tam sacrum venerandumque corpus ceu deauratum vestitum pulcherrima varietate circumdatum mordere formidat.

LIBER ECCLESIASTICI

OMNIS SAPIENTIA A DOMINO DEO EST

1. In hoc quoque sacro libro veritas enunciatae theseos mirabiliter elucet. *Et sic in Sion firmata sum, et in civitate sanctificata similiter requievi, et in Jerusalem potestas mea. Et radicavi in populo honorificato, et in parte Dei mei hæreditas illius, et in plenitudine sanctorum detentio mea* (1). Hisce verbis expromitur corporea Deiparentis Assumptio de terrestri ad cælestem Jerusalem. Mox enim addit sacer locus: *Quasi cedrus exaltata sum in Libano, et quasi cypressus in monte Sion* (2). Cedrus et cypressus nunquam carie læduntur. Quare statua Jovis ex cedro facta, in Capitolio posita, post annos ducentos integra et sana reperta fuit. Cypressum etiam romani eligebant ad statuas conficiendas. Et libri Numæ Pompilii chartacei reperti sunt Romæ terris infossi per annos 535 penitus incorrupti, eo quod liniti erant succo cedrino, ut scribit Plinius (3). Et Plato (4) mandavit, ut in cedro leges conscriberentur. Hinc sit, ut cum quampiam sententiam æterna memoria dignam pro-

(1) Eccl. xxiv, 15 et 16.

(2) Ibid. vers. 17.
(3) Lib. 13, cap. 13.

ferre audimus, respondeamus exemplo dicamusque: *Cedro digna locutus, hoc est digna quæ conscribantur in cedro*. Qum ergo B. Virgo Maria cedro et cypresso sese confert componitque, sui corporis incorruptibilitatem et immortalitatem satis aperte deponit.

2. *Quasi palma exaltata sum in Cades* (5). Græca versio non in Cades, sed in Engaddi legit et ponit. Sub hac metaphora palme Veritas Mariam adumbrat. Verum palma perpetuo vivet, semper foliis convestitur, lauruumque virore plantas omnes antecellit. Deipara quoque Virgo quæ figuratur in palma, præ cæteris sanctis in cælo micantissima corpore lætanlique juventute florere conspicitur.

3. *Quasi plantatio rosæ in Jericho* (6). Hortum amoenissimum variis floribus generibus consitum Ecclesiam Dei esse, nemo reperitur qui ambigat. Hoc enim in divinis paginis testassimum habemus: *Hortus conclusus, soror mea sponsa, hortus conclusus* (7). In hoc horto cælestis ille hortulanus semper adest varia semina gratiarum atque virtutum conserens, lilia nitenti castimonia candicantia, violas cælesti conversione purpurantes, rosas martyrio punicantes, quas inter eminet rosa venustissima Deipara Virgo, cui merito in Litaniis Lauretanis occimus: *Rosa mystica*. Hæc est rosa illa nobilissima quæ de illustrium regum ramis progenita est; hæc insuper rosa illa fragrantissima, in quam apis illa cælestis advolavit, cui insedit, cui adhæsit, ex qua dulcem humanitatis florem decerpit. Heic tamen animad-

(4) Lib. de legibus.
(5) Eccl. xxiv, 18.
(6) Eod. cit. loc.
(7) Cant. Cantic. iv, 12.

vertendum ducimus, rosam et mortuis et sepultis utilem evadere; cariei namque resistit, et putredinem odoremque fædum arcet. Id voluit Homerus, cum fixxit cadaver Hectoris a Venere oleo rosaceo inunctum, et ob id a canibus et alitibus, quibus ad devorandum expositum erat, fuisse præservatum. Apud eundem Homerum legitur de Ulyssে, quod marinis fluctibus squallidus a Pallade rosarum oleo delibutus pristinum decorem recuperaverit. Porro si rosa cariem et putredinem arcet, pristinumque nitorem restituit; B. quoque Virgo in suo corpore tamquam mystica rosa cariem et putredinem arcere debebat, nec non suum quem morte perdiderat, rutilum recuperare splendorem: siquidem in correlativis eamdem prope virtutem utrimque dignoscamus oportet.

Insuper: Maria non rosæ cuilibet, sed jerichontinæ assimilatur: *Quasi plantatio rosæ in Jericho*; non in illo Jericho a Josue maledicto, amaro, sterili, insalubri; sed in eo, cui Eliseus benedixit, salubri, fœcundo, sacrato. Saligniacus (1) testatur, in Jericho prope fontem Elisei hujus generis rosas enasci quæ nocte illa qua Salvator de Virginis utero prodire dignatus est, quamvis siccæ sint, paulatim tamen sponte sua se aperiunt, et post eam noctem ramos iterum contrahunt, et in globum se colligunt. Itidem rosa dicitur quasi *rora sata*: nam secundum Galenum rosa se in aurora dulciter aperit, roremque cæli ac solis splendorem imbibit; sed recedente sole, iterum se claudit. Ad eundem prope modum rosa Mariana,

(1) Tom. 9 *Descriptionis Terræ sanctæ*, cap. 6.

nuntio Gabrielis accepto, in aurora se aperuit, et angelicam salutationem quæsi cælestem rorem accepit, et nendum solis claritatem, sed et ipsummet justitiæ Solem sibi realiter incorporavit. At iterum se clausit, ut perpetuo clausa conclusaque permaneret. Si porro Virginum Deiparae corpus, mystica prouti rosa, fuerit jugiter clausum, neque in eo vir unquam transierit; mors illud aperiret, et obscura pallentique facie nedium transiret, sed in eo sua corruptione maneret, infuscaret, arroderet?

4. Etiam olivæ se Virgo Deipara comparat, ut inde suam agnoscere queas incorruptibilitatem. *Quasi oliva speciosa in campis* (2). Olivarum autem est virescere semper, ita, ut diu sub diluvii aquis integræ manserint. Inquit enim Moses, Noeum ex arca dimisisse columbam, quæ ad eum reversa est, ramusculum oleæ virentibus foliis suo rostro ferens. Alia dehinc Scriptor hagiographus inserit, quæ simul interpretari de corporea Deiparentis Assumptione poterunt. Sed ne nimii fortasse simus, hucusque de hoc libro.

PROPHETÆ MAJORES

ISAIAS, JEREMIAS CUM BARUCH,
EZECHIEL, DANIEL

VISIO ISALÆ PROPHETÆ FILII AMOS

1. B. Virg. Deiparens est solium incarnationis Filii Dei. *Vidi Domum sedentem super solium excelsum et elevatum* (3), id est B. Virginem Mariam excelsam quantum ad ani-

(2) Eccli. xxiv, 19. (3) Isa. vi, 1.

mam, et elevatam quantum ad corpus. Ita magnus Albertus (1). Non poterat autem Virginum corpus elevari, nisi fuisset in cælum divinitus assumptum.

2. Petrus cellensis primum monachus, carnensis dein episcopus, cum de Assumptione Virginis ad populum sibi creditum sermonem habuisset, integralis Mariæ glorificationis momenta cælites exponere singit, iisque prophetæ verbis: *Virgo Israel reverttere in civitates tuas* (2), de inclyta Dei Genitrici Maria interpretatis, addit: « Primo reverttere a captivitate mundi; quia captivitati non debet subjici, per quam captivi a captivitate sua sunt absoluti. Secundo reverttere ab homine sine corruptione carnis; quia sicut immunis es a corruptione peccati, sic ad immortalitatem transire debes absorta mortalitate per gratiam Dei. Tertio reverttere ad libertatem gloriæ filiorum Dei; quia sicut peccatum nunquam regnavit in tuo mortali corpore, sic digna es perfaci etiam in carne virginali eadem spiritus libertate, qua fruuntur in sua spirituali substantia angeli ab ipsa sua creatione sive potius confirmatione. Quarto reverttere ut intueamur te a dignitate angelorum ad superecellentiam jam beatificorum spirituum; quia sicut in facie Filii tui desideramus prospicere, sic in specie, et in plenitudine tua vultus desigere volumus, et luce vultus tui illustrari omnimodis satagimus (3). »

(1) Biblia Mariana, liber Isaiae, n. 3.

(2) Isa. xxxi, 21.

(3) Serm. ii de Assumpt.

(4) Isa. XLIX, 15.

3. Idem præclarissimus auctor alium Isaiae locum ad rem nostram explicat; inquit enim: « Quid autem caro Virginis? Nonne fuit præjacens materia, de qua opifex Trinitas naturam humanam fabricavit, quam inseparabiliter univit Verbo Dei una simul operatione non tamen eadem Trinitatis assumptione?.... De hac sanctificata massa partem sibi Filius Dei assumpsit, quam statim assumendo deificavit, et tam ille quam de illa in tota protoplasti massa tam redempzione, quam sanctificatione operatus est salutem totius ejusdem humani generis; ac deinde sprevit, dereliquit, oblitusque est lectuli sui, cubiculique sui, templi sui, ortus sui, paradisi sui, matris suæ? absit; etsi mater, inquit, oblitera fuerit filii sui, ego non obliviscar tui (4). Nemo carnem suam odio habet, nec Jesus distulit quidem in matre vincula carnis solvere, nec destitit mansionem juxta se etiam parare (5). »

4. Prophetarum Domina, Virgo Maria est virga percutiens dæmones. *Quid tu vides, Jeremia?* Et dixit: *Virginem vigilantem* (6), id est Mariam, terribiliter super dæmones vigilantem, ita, ut isti super eam, quemadmodum super omnes homines, mortis imperium exercere nequierint. Confer Albertum (7). — Item ipsa est civitas et domus salvationis. *Convenite, et ingrediamur civitatem munitam* (8), hoc est Virginem Mariam singulariter munitam in natura, et ideo speciosa

(5) Serm. vii de Assumpt. sub initio.

(6) Jerem. i, 11.

(7) Biblia Mariana, liber Jeremie, n. 1.

(8) Jerem. viii, 14.